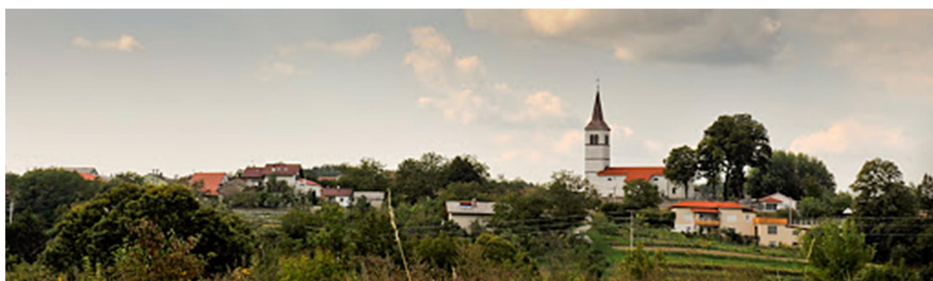

Tekmovanje za mladega turističnega vodnika

ILIRSKA BISTRICA Z OKOLICO

Avtorica: Maria Rosa Černetič
Mentorica: Kajetana Tornič

Postojna, marec 2020

KAZALO

1 ILIRSKA BISTRICA	4
1.1 ZGODOVINA ILIRSKE BISTRICE	4
2 OPIS POTI	5
2.1 ČASOVNICA.....	5
3 OPIS ODSEKOV VODENJA.....	6
3.1 KNJIŽNICA MAKSE SAMSA	6
3.2 HRIB SVOBODE	6
3.3 VAS PREM, GRAD PREM IN KETTEJEVA HIŠA.....	7
3.4 KOSILO V PICERIJ IN LOUNGE BARU PARK SEVENTEEN.....	8
3.5 SLAP SUŠEC.....	8
3.6 JEZERO MOLA	8
3.7 GRAD KALEC	9
4. KALKULACIJA.....	10
5 INFORMACIJE ZA SAMOSTOJNI OBISK	11
6 DESTINACIJE IN APLIKACIJA SLOVENSKI TURISTIČNI VODNIK.....	12
7 VIRI	13

KAZALO SLIK

Slika 1: Ilirska Bistrica	4
Slika 2: Lega občine Ilirska Bistrica	4
Slika 3: Stara slika Ilirske Bistrice	4
Slika 4: Pot	5
Slika 5: Knjižnica Makse Samsa	6
Slika 6: Spomenik na Hribu svobode	6
Slika 7: Vas Prem	7
Slika 8: Grad Prem	7
Slika 9: Šolsko poslopje in Kettejeva hiša	7
Slika 10: Dragotin Kette	7
Slika 11: Picerija Park Seventeen	8
Slika 12: Slap Sušec	8
Slika 13: Jezero Mola	8
Slika 15: Grad Kalec	9
Slika 14: Grad Kalec od daleč	9
Slika 16: TIC Ilirska Bistrica	11
Slika 17: Grad Prem v meglici	11
Slika 18: Aplikacija Slovenski turistični vodnik	12

1 ILIRSKA BISTRICA

Ilirska Bistrica je mesto in središče občine Ilirska Bistrica. Mesto leži na severnem robu ilirskobistriške kotline na robu Ilirskobistriškega fosilnega plazu ob vznožju Snežnika, nad izlivi potokov Bistrice, Molje in Pile v reko Reko, na nadmorski višini 421 metrov. Je središče občine, ki obsega gozdnato Snežniško planoto, Reško dolino, vzhodni del Brkinov in del kraškega Podgrajskega podolja.

Slika 1: Ilirska Bistrica

[Vir slike 1](#)

Slika 2: Lega občine Ilirska Bistrica

[Vir slike 2](#)

Občina Ilirska Bistrica ima skupno 13.340 prebivalcev, samo mesto Ilirska Bistrica pa 4.333. Površina občine je 480 km², kar jo uvršča na drugo mesto po površini v Sloveniji.

1.1 ZGODOVINA ILIRSKE BISTRICE

Za nastanek naselja so bili pomembni predvsem izdatni kraški izviri, obsežni snežniški gozdovi v zaledju, ter ugodna prometna lega. Žagarstvo, mlinarstvo in trgovina so omogočili razvoj meščanstva in prvih manjših industrijskih obratov.

Kraj Bistrica se prvič omenja leta 1300. Okoli leta 1830, se prvič omenja kot Ilirska Bistrica. V avstrijski dobi je bilo naselje še na Kranjskem, meja z Istro je potekala po slemenu Brkinov. Leta 1864 so v Ilirski Bistrici ustanovili Narodno čitalnico. Do leta 1927 se je Ilirska Bistrica delila na naselji Bistrica na vzhodu in Trnovo na zahodu. V času med obema svetovnjima vojnama je bila Ilirska Bistrica pod Italijo.

Slika 3: Stara slika Ilirske Bistrice

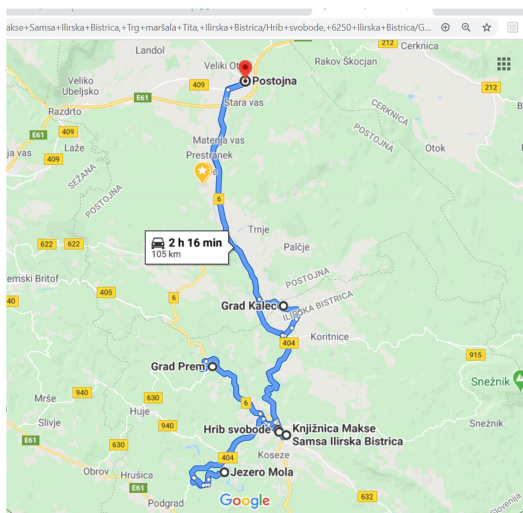
[Vir slike 3](#)

2 OPIS POTI

Izlet se bo začel ob 8 uri z odhodom avtobusa izpred PTC Primorka v Postojni. Iz avtobusne postaje Ilirska Bistrica, se bomo sprehodili do knjižnice Makse Samsa na trgu maršala Tita v Ilirski Bistrici. Tam sledi kratka predstavitev knjižnice in mesta Ilirska Bistrica. Potem se bomo peš odpravili do Hriba Svobode, od katerega nas loči približno 800 metrov. Tam si bomo ogledali spomenik, ki stoji na njem. Po približno 30 minutah se bomo odpravili nazaj do avtobusne postaje, kjer nas bo čakal avtobus, ki nas bo popeljal do vasi Prem.

Ko bomo prispeli na Prem, sledi voden ogled gradu Prem in Kettejeve hiše. Po ogledu sledi vožnja do Ilirske Bistrice, kjer nas čaka kosilo v piceriji Park Seventeen. Ko se bomo malce odpočili, se bomo odpravili na sproščujoč sprehod do slapa Sušec. Po končanem ogledu slapu, nas bo na avtobusni postaji že čakal avtobus, ki nas po popeljal do jezera Mola. Ko se bomo sprehodili ob jezeru in se naužili svežega zraka, sledi tridesetminutna vožnja do gradu Kalec, ki se nahaja v bližini vasi Bač. Tam sledi ogled stolpa in ruševin gradu. Nato se bomo z avtobusom odpravili nazaj proti Postojni in zaključili izlet.

Slika 4: Pot

[Vir slike 4](#)

2.1 ČASOVNICA

Tabela 1

08.00	Odhod iz Postojne
09.00 - 09.40	Zbor na avtobusni postaji Ilirska Bistrica in hoja do Knjižnice Makse Samsa
09.40 - 10.30	Ogled Hriba svobode
10.30 - 10.40	Hoja do avtobusne postaje Ilirska Bistrica, kjer nas čaka avtobus
10.40 - 10.55	Vožnja do vasi Prem
11.00 - 12.30	Voden ogled gradu Prem in Kettejeve hiše
12.30 - 12.45	Vožnja do Ilirske Bistrice
13.00 - 14.00	Kosilo v piceriji Park Seventeen
14.00 - 14.40	Hoja do slapa Sušec in ogled
14.40 - 15.00	Hoja do avtobusa
15.00 - 15.20	Vožnja do jezera Mola
15.20 - 16.00	Sprehod ob jezeru in nekaj prostega časa
16.00 - 16.30	Vožnja do gradu Kalec
16.30 - 17.10	Predstavitev in ogled gradu, prosti čas
17.10 - 17.40	Vožnja nazaj do Postojne in zaključek izleta

Vir: Lastni vir

3 OPIS ODSEKOV VODENJA

3.1 KNJIŽNICA MAKSE SAMSA

Prve začetke javnega knjižničarstva na ilirskobistriškem zasledimo v letu 1864, ko je bila ustanovljena Narodna čitalnica s skromno knjižnico. Njen ustanovitelj je bil Matija Ličan, imenovan Stari Slovenec. Čitalnica je bila zbirališče Bistričanov in Trnovcev, kjer so imeli na razpolago slovensko in tuje časopise ter precej novih knjig, katere so nabavljali v Trstu. Knjižnica je kar nekajkrat spremenila svojo lokacijo in leta 1982 začela delovati na lokaciji, kjer je še danes. Tri leta kasneje se je iz Matične knjižnice preimenovala v Knjižnico Makse Samsa ter tako počastila lokalno pesnico iz Dolnjega Zemona.

Slika 5: Knjižnica Makse Samsa

[Vir slike 5](#)

3.2 HRIB SVOBODE

Hrib svobode je parkovno urejen hrib sredi mesta, domačinom poznan tudi pod imenom Brinškov grič, z nadmorsko višino 433 metrov. Na vrhu dominira spomenik, delo kiparja Janeza Lenassija in arhitektke Žive Baraga, ki so ga postavili v spomin borcem tretje prekomorske udarne brigade. Citati in verzi na spomeniku so delo pesnika Bordona. Monumentalen, skoraj osem metrov visok spomenik ima vkopano grobnico. Na njej je napis: "Padlim borcem IV. armade JA in borcem domačinom". Nad njo je iz belega betona vlita plastika v obliki kocke, preluknjane tako, da spodnji in zgornji del vežejo močni stebri. Poleg tega spomenika pa je tam tudi novejši spomenik združenju TIGR, tudi delo Janeza Lenassija.

Slika 6: Spomenik na Hribu svobode

[Vir slike 6](#)

3.3 VAS PREM, GRAD PREM IN KETTEJEVA HIŠA

Prem leži na slemenu nad reko Reko, na obrobju Brkinov. Vaške hiše so grajene v tipični primorski arhitekturi, gledano iz zraka pa tvorijo nekakšen križ, ki je na svojem daljšem delu omejen z ene strani s cerkvijo sv. Helene, z druge pa z gradom, ki se prvič omenja v

Slika 7: Vas Prem

začetku 13. stoletja. V Premu stoji okrog 80 hiš, v preteklosti pa je bil bolj naseljen kot danes. Eden izmed najbolj znanih nekdanjih prebivalcev Prema je definitivno slovenski modernist in pesnik Dragotin Kette, po katerem se imenuje osnovna šola v Ilirski Bistrici. V nekdanji ljudski šoli pa ima urejeno tudi spominsko sobo.

Grad Prem je bil prvič posredno omenjen leta 1213, zgrajen pa naj bi bil v 12. stoletju na ozemlju oglejskega patriarhata. Po izročilu naj bi grad nastal na mestu rimske utrdbe Castra Prima, vendar z arheološkimi izkopavanji doslej tega ni bilo mogoče dokazati. Danes za grad skrbi muzej Koper. V njem so

[Vir slike 7](#)

različne zbirke in umetnine. Arhitekturne posebnosti so poslikave iz prejšnjega stoletja, od opreme je potrebno omeniti pozlačeno baročno ogledalo. V gradu je tudi kapela iz 14. stoletja, posvečena sv. Marjeti. V njej so obnovljene poslikave, oltar in dva kipa svetnikov, pred njo pa freska sv. Krištofa. Grad je danes namenjen kulturnim prireditvam, v njem pa je urejena tudi poročna dvorana.

Slika 8: Grad Prem

[Vir slike 8](#)

Na robu vasi, tik pod cerkvijo sv. Helene, stoji rojstna hiša pesnika slovenske moderne, Dragotina Ketteja. Njegov oče Filip je bil v vasi organist in učitelj. V spodnjih prostorih šolskega poslopja je na ogled stanovanje družine Kette, na sprednji strani fasade pa stoji tudi spominska plošča pesniku v čast.

Slika 10: Dragotin Kette

[Vir slike 9](#)

Slika 9: Šolsko poslopje in Kettejeva hiša

[Vir slike 10](#)

3.4 KOSILO V PICERIJ IN LOUNGE BARU PARK SEVENTEEN

Park Seventeen ohranja lokacijo v osrčju mesta Ilirska Bistrica z bogato zgodovino in tradicijo, ki jo umešča med prostrane Snežniške gozdove in Brkine. Kavarna stoji nasproti mogočne občinske stavbe v novo beneškem slogu. V neposredni bližini je čudovit mestni park, ki slovi po svoji biotski pestrosti ter ribniku z

Slika 11: Picerija Park Seventeen

mostički, lokvanji in bogatim rastjem. Danes vam Park Seventeen s prenovljeno zasnovo nudi priložnost za upočasnitev hitrega vsakdanjega tempa in sprostitev v prijetnem okolju ob dobri hrani in pijači. Njihova ponudba ponuja velik izbor pic, solat in sladic, naši turisti pa si bodo privoščili pico klasiko.

[Vir slike 11](#)

3.5 SLAP SUŠEC

V starem delu mesta Ilirska Bistrica je skrita stezica, ki vodi k izviru slapa Sušec, ki priteče izpod Snežnika. Pojavi se le ob večjih deževjih, medtem ko ob sušnem obdobju presahne, zato je slap najlepši v jesenskem in zimskem času, ko je največ padavin. Večino časa je slap suh, po tem pa je tudi dobil svoje ime – Sušec. V primeru, da ga obiščete v sušnem obdobju, pa se lahko po njem povzpnete do ostankov nekdanjega Bistrškega gradu Feistritz.

Slika 12: Slap Sušec

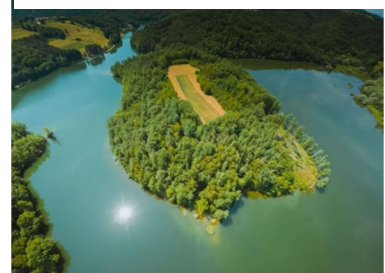

[Vir slike 12](#)

3.6 JEZERO MOLA

Jezero Mola je umetno jezero. Nahaja se na obrobju Brkinov, pod vasjo Soze pri Ilirski Bistrici. Razteza se v dolžini štirih kilometrov. Jezero je nastalo leta 1979 z zaježitvijo potoka. Zaradi tega je bilo potopljenih nekaj hiš vključno z mlinom. V srcu neokrnjene narave, ki ga obdaja, daleč stran od mestnega trušča, omogoča sprostitev od hitrega vsakdanjega življenja. Dodaten čar jezeru prav gotovo daje tudi ribiški dom, ki stoji ob njegovi obali. V njem si lahko privoščimo tako hladne, kot tople napitke iz samopostrežnih avtomatov.

Slika 13: Jezero Mola

[Vir slike 13](#)

3.7 GRAD KALEC

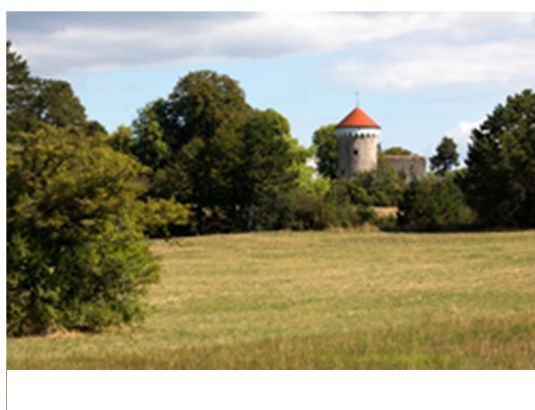
Grad Kalec stoji v bližini Bača, nedaleč od izvira reke Pivke. Prvotni grad, katerega podoba je ovekovečena v Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske, je bila zgrajena v 17. stoletju. Po mnogih lastniki, je leta 1786 posest pridobil Matej Vilhar, prednik slovenskega skladatelja Miroslava Vilharja. Skladatelj je na gradu umrl, njegova žena, Marija Vilhar, pa je grad leta 1903 prodala 9 posestnikom v vasi Bač. Na pobudo Miroslava Vilharja je bil tu 9. maja 1869 množični tabor za Zedinjeno Slovenijo, leta 1941 pa je v njem potekal sestanek aktivistov organizacije TIGR. Stolp in ruševine gradu stojijo v nasadu starih lip, do njega pa vodi kostanjev drevored.

Slika 15: Grad Kalec

[Vir slike 15](#)

Slika 14: Grad Kalec od daleč

[Vir slike 14](#)

4. KALKULACIJA

Cena izleta je 34,30 EUR na osebo, velja za zaključeno skupino 20 oseb.

V vodenje je vključeno:

- vodenje po občini: 160 EUR/dan,
(160 / 20 = 8 EUR/osebo)

Vstopnine:

- voden ogled Kettejeve hiše in gradu Prem: 3 EUR/osebo.

Hrana:

- kosilo v piceriji Park Seventeen (pica klasika, voda): 6,60 EUR/osebo.

OGLED	CENA
Ogled Kettejeve hiše in gradu Prem	3,00 EUR
Kosilo v piceriji Park Seventeen	6,60 EUR
Vodenje na dan	8,00 EUR
Vožnja z avtobusom	12,50 EUR
Cena za posameznika	34,30 EUR
Cena za skupino 20 oseb	686,00 EUR

5 INFORMACIJE ZA SAMOSTOJNI OBISK

TIC Ilirska Bistrica

Prešernova ulica 3, 6250 Ilirska Bistrica
040 787 178

info@tic-ilbistrice.si

Grad Prem

Prem 39, 6255 Prem
tel1: +386 5 998 50 11
tel2: +386 51 674 352

info@tic-ilbistrice.si

Slika 16: TIC Ilirska Bistrica

[Vir slike 16](#)

Slika 17: Grad Prem v meglici

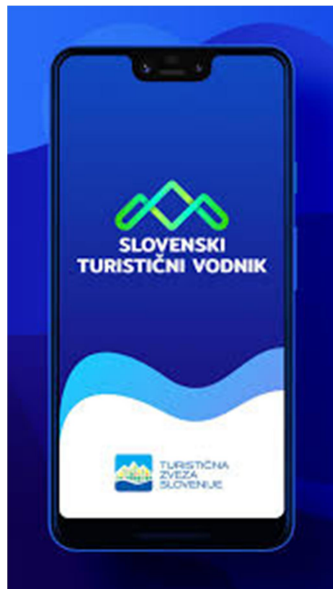

[Vir slike 17](#)

6 DESTINACIJE IN APLIKACIJA SLOVENSKI TURISTIČNI VODNIK

V aplikacijo je trenutno vnesena le ena destinacija iz tega itinerarija, in sicer grad Prem. Ker menim, da bi si še marsikatera destinacija iz itinerarija zaslužila več prepoznavnosti, predlagam, da v to aplikacijo vnesete še grad Kalec, slap Sušec, jezero Mola in Hrib svobode.

Slika 18: Aplikacija Slovenski turistični vodnik

[Vir slike 18](#)

7 VIRI

- <https://www.ribiskekarte.si/rd-ilirska-bistrica/jezero-mola>
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Grad_Kalec
- <http://park-seventeen.com/ponudba/>
- <https://www.prevozi-pecelin.si/cene-prevozov/>
- <https://www.ilirska-bistrica.si/turizem/>
- <https://www.gradprem.si/kontakt/>
- [https://sl.wikipedia.org/wiki/Mola_\(jezero\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Mola_(jezero))
- <https://www.ilirska-bistrica.si/z3/susec/>
- <https://sl.wikipedia.org/wiki/Prem>
- <https://zemljevid.najdi.si/poi/POI19175/kettejeva-rojstna-hisa>
- <http://www.knjiznica-ilb.si/>
- <https://ilirska-bistrica.si/turizem/odkrijte/kulturno-zgodovinske-znamenitosti/2014041114110021>